

Hoa K và Trung Qu c thách th c nhau t i châu Á - Thái Bình D ng

T ng th ng Hoa K Barack Obama (ph i) g p Th t ng Trung Qu c Ôn Gia B o (trái) bên l h i ngh th ng đ nh Đông Á t i Bali, Indonesia ngày 19/11/2011. M t cu c g p g mà theo báo chí là "nh y c m", "b ng m t nh ng không b ng lòng".
REUTERS/Jason Reed

□

« Trung Qu c và Hoa K thách th c nhau i châu Á », đó là t a đ bài vi t trên nh t báo Le Monde s đ ngày hôm nay.

T báo nh n m nh, vi c Washington quay l i châu Á – Thái Bình D ng đã đ ng ch m đ n tham v ng c a B c Kinh trong khu v c.

Đ c phái viên c a Le Monde t i Bali nh n xét, m i vi c đi n ra gi ng nh là m t đ ng chi n tranh l nh gi a Hoa K và Trung Qu c, trên cái n n tranh giành i nh h ng t i châu Á. S c nh tranh này đi n ra ngay c tr c th i đi m h i ngh th ng đ nh Đông Á t i Bali, v i s tham gia c a c T ng th ng M Barack Obama và Th t ng Trung Qu c Ôn Gia B o.

Le Monde nh n đ nh, s ki n l n đ u tiên có s hi n đi n c a m t T ng th ng M t i h i ngh th ng đ nh các qu c gia Đông Nam Á cho th y Hoa K coi khu v c này là quan tr ng và mu n g n bó ch t ch .

Bên c nh nh ng b t đ ng trên các lãnh v c khác, nay M và Trung Qu c còn ganh đua nhau i Đông Nam Á, n i là tuy n giao th ng c a m t ph n ba t ng l ng hàng hóa trên toàn c u, và

phân n&a ngu&n cung d&u khí. Đi&u này g&n đây l&i còn th&y rõ h&n n&a qua vi&c tranh ch&p lãnh h&i trên Bi&n Đông gi&a Trung Qu&c và nhi&u qu&c gia trong khu v&c.

Hoa K& mu&n can d& vào, cho r&ng nh&ng g&i đi&n ra & Thái Bình D&ng cũng là v&n đ& c&a M&. Còn Trung Qu&c nh&n m&nh, c&n gi&i quy&t song ph&ng v&i các qu&c gia liên quan. Và th& là b& t&c.

Le Monde cho bi&t Trung Qu&c đang tranh ch&p v&i b&n qu&c gia ASEAN : Vi&t Nam, Philippines, Malaysia, Brunei, và có thêm Đài Loan. Trung Qu&c và Đài Loan kh&ng đ&nh toàn b& Bi&n Đông thu&c v& mình, còn b&n n& c& kia đòi h&i ch& quy&n c&a m&t ph&n các qu&n đ&o chi&n l& c& có th& giàu tài nguyên d&u khí, là qu&n đ&o Hoàng Sa và Tr&ng Sa.

Tình hình đ&c bi&t căng th&ng gi&a m&t bên là Trung Qu&c và bên kia là Vi&t Nam, Philippines.

Hai n& c& này trong cu&c « thánh chi&n » ch&ng l&i B&c Kinh, h&i đ&u tu&n đã đ&ng nh& các n& c& ASEAN h&p thành m&t « m&t tr&n th&ng nh&t » tr& c& Trung Qu&c. Nh&ng sáng ki&n này đ& c& đón nh&n m&t cách l&nh nh&t, vì các n& c& trong khu v&c đ&u lo ng&i cái bóng c&a Trung Qu&c và ý th&c đ& c& s& l& thu&c kinh t& c&a mình v&i ng&i láng gi&ng kh&ng l& ph&ng b&c.

Vi&c Hoa K& xem h&i nh& ASEAN là n&i ch&n thích h&p đ& th&o lu&n v& v&n đ& « an ninh trên bi&n » đã khi&n B&c Kinh ph&n &ng gay g&t.

T& Bali, ông Ôn Gia B&o phát bi&u tr& c& các nguyên th& khu v&c : « Các l& c& l&ng bên ngoài không th& bi&n mình cho vi&c đ&m chân vào đây ».

Le Monde ghi nh&n là trong tu&n này Washington đã hai l&n khiêu khích B&c Kinh. Ngo&i tr&ng Hillary Clinton phát bi&u trên m&t chi&n h&m hôm 16/11 đã cam k&t M& s& &ng h& Philippines tr& c& « các th& thách m&i c&a th& k& 21 ».

Bà Clinton tuyên b& : « T&t c& các qu&c gia đ&u có quy&n đòi h&i quy&n l&i c&a mình, nh&ng không có quy&n đe d&a và áp b&c ».

Tuy không nói th&ng ra, nh&ng rõ ràng ám ch& thái đ& c&a Trung Qu&c t&i Bi&n Đông.

Ngày hôm sau, Tổng thống Barack Obama loan báo gần 2.500 thủy quân lục chiến đến Úc. Theo ông, « Hoa Kỳ với tư cách là một quốc gia Thái Bình Dương, sẽ đóng một vai trò rõ ràng hơn nữa, nhúng vào một tiêu lâu dài » tại khu vực này.

Một phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc đáp trả ngay : « Việc tăng cường và mở rộng các liên minh quân sự là không thích hợp ». Tuy báo đến thêm nguồn tin từ AFP cho biết, cuộc gặp song phương giữa ông Obama và Ôn Gia Bảo bên lề hội nghị Đông Á đã không có một thông tin nào đáng kể ra sau đó, nhưng thì một việc không hề suông sã.

Sau những năm bỏ ông Bush bỏ quên, nay việc Hoa Kỳ quay lại vùng Viễn Đông, theo Le Monde là nước đã rảnh tay ở Irak và Afghanistan.

Philip Golub, giáo sư quan hệ quốc tế tại Đại học Mỹ ở Paris cho rằng : « Trước các hạn chế về ngân sách và chiến lược, Hoa Kỳ đang tái cấu trúc lại lực lượng quân sự của mình trên toàn cầu. Tuy vẫn duy trì sự hiện diện quan trọng trong vùng vịnh Ráp - Persique, cái nhìn của Mỹ nay đang hướng về châu Á – Thái Bình Dương. Khu vực này được coi là trung tâm kinh tế quan trọng mới của thế giới, và dĩ nhiên là chính xác ».

Các nước Đông Nam Á hoan nghênh việc « chiến lược » Mỹ lôi kéo bao trùm khu vực, có thể giúp chiến lược mới đang lên của Bắc Kinh. Nhưng một số nước cũng lo ngại về hậu quả của việc này. Indonesia có ký hiệp ước « đối tác chiến lược » với Washington năm 2010, nhưng Ngoại trưởng nước này tại Bali đã cảnh báo « những diễn biến có thể gây ra một loạt phản ứng và hậu quả ».

Thậm chí ngay Malaysia lo ngại về một sáng kiến có thể ảnh hưởng đến « hòa bình và ổn định ». Còn Ngoại trưởng Singapore cũng lo ngại một nguy cơ kết nối các « lợi ích khác biệt » của các cường quốc đối đầu.

Le Monde kết luận, tuyên bố trên đây phản ánh thực khó khăn của các nước Đông Nam Á. Một khu vực có tổng số dân gần 1.600 triệu người và trên 600 triệu dân, khó tránh khỏi bị cuốn hút vào vòng xoáy của « cuộc chiến » Mỹ - Trung.

Bài báo của La Croix mang tựa đề « Washington tự đặt mình làm đối trọng giữa Trung Quốc và Đông Nam Á » cũng có các nhận định tương tự. Tuy báo nói thêm, việc Hoa Kỳ nhân thời điểm

này loan báo chuy n vi ng thăm Mi n Đi n c a Ngo i tr ng Clinton, nh đã g i m t thông đi p cho B c Kinh th y Trung Qu c không đ c quy n thao túng t i đây.

Các tri u phú Trung Qu c không mu n l i đ t n c

Cũng liên quan đ n Trung Qu c, m t bài phân tích trên Le Monde mang t a đ « Đi u làm các tri u phú ph i b đi » nói v m t ngh ch lý. Trong khi th gi i đang h ng v m t B c Kinh đang c t cánh v kinh t , thì nh ng nhà giàu m i t i đây ch nghĩ đ n vi c b sang ph ng Tây sinh s ng.

Đây là k t qu m t công trình nghi n c u do Ngân hàng Trung Qu c và Hurun Report ti n hành, đ c công b vào đ u tháng 11. Theo thăm dò 980 nhà tri u phú có trên 10 tri u nhân dân t , t ng đ ng 1,1 tri u euro, thì g n phân n a cho bi t đã nghĩ đ n vi c ra n c ngoài đ nh c , 14% đã ho c đang làm vi c này.

Đâu là các nguyên nhân ? Theo Le Monde, đó là con cái nhà giàu cũng ph i hít th không khí ô nhi m nh con nhà nghèo, s ti n b c tri u c a cha m các em không thay đ i đ c gì c . Chính sách m i gia đình ch có m t con cũng áp đ ng cho các gia đình giàu có.

Trong s các lý do khác, có th k : h th ng giáo d c c ng nh c, h th ng y t thi u th n, và không có m t khuôn kh pháp lý v ng vàng.

Ai s xét x Saif al-Islam ?

Liên quan đ n v Saif al-Islam Kadhafi b b t, nhi u t báo cùng quan tâm đ n s ph n c a con trai nhà c u đ c tài Libya. Câu h i ch y u đ c đ t ra là : Ai s xét x ng i con c a đ i tá Kadhafi ?

La Croix trích l i m t chuyên gia v lu t pháp cho bi t, trên nguyên t c thì Saif al-Islam ph i đ c đ n đ ra Tòa án Hình s Qu c t (CPI), nh ng chính quy n Libya t ch i. Và th t ra, CPI ch có th xét x các t i ph m ch ng nhân lo i hay t i di t ch ng khi nào qu c gia liên quan không có ý đ nh, ho c không có ph ng ti n và kh năng ti n hành đi u tra đ n n i đ n ch n, hay t ch c m t phiên tòa công minh.

Đã h n r ng Libya có đi u ki n h n trong vi c thu th p các ch ng c , nh ng không ch c r ng ng i Libya có th tránh đ c khuynh h ng tr thù.

Libya cũng là n c có n n t pháp h t s c l ng l o, sau nhi u năm dài đ i ch đ Kadhafi. Do v y theo chuyên gia này, c n ph i thông qua m t đ o lu t thành l p m t tòa án h n h p g m các th m phán ng i Libya và n c ngoài, R p và không R p.

Tòa án Hình sự Quốc tế cũng cần hỗ trợ xây dựng nên một nhà nước pháp quyền. Một phiên tòa nghiêm chỉnh diễn ra tại Libya, tôn trọng quy định bảo vệ và không áp dụng án tử là một thông điệp tốt đẹp cho người Libya và thế giới ở R&p.

Tây Ban Nha xoay chiều

Nhìn sang nước láng giềng Tây Ban Nha, báo Le Figaro trong bài xã luận đã nhận định, Tây Ban Nha có nhiều điểm mạnh so với Ý và Hy Lạp. Trßng hßt, tân chính phủ cánh hữu nước này có thời gian rộng rãi hơn với nhiều mặt, và một đa số trong Quốc hội đã có thể tiến hành các chính sách khác nhau mà ít bị trở ngại.

Bên cạnh đó, Tây Ban Nha còn có ngành công nghiệp du lịch mạnh mẽ, lãnh vực xuất khẩu cũng đáng chú ý trong những năm qua. Còn đối với nước Pháp, một đồng minh mới như Madrid đồng hành với Paris trong những cuộc đàm phán khi rất gay go trước Berlin cũng là một vị nhân chứng tốt đẹp.

Theo tờ báo, Tây Ban Nha có thể sẽ là một người bạn mới quý hóa của Pháp tại châu Âu cũng như vùng Địa Trung Hải.

Thời sự nước Pháp : Chính biến chính của các báo hôm nay

Trang nhất của các nhật báo xuất bản tại Paris hôm nay hầu hết dành cho thời sự nước Pháp.

Trong lãnh vực chính trị, tờ Le Monde chú ý đến phe cánh hữu Pháp, với hàng đầu : « Marine Le Pen muốn tái thúc đẩy chiến dịch tranh cử như thế nào », nói về việc chuyển đổi sang Mặt trận Quốc gia, đưa ra các đề nghị hàng chính trong kế hoạch tranh cử trong tháng.

Nhật báo Libération chú ý đến : « Schizo Sarko », với tiêu đề trên trang nhất là chân dung của đề nghị kim Tßng thßng Pháp Nicolas Sarkozy được tách làm hai mặt. Tßng báo cánh trái cho rằng, việc chuyển đổi chiến lược của ông Sarkozy đang tăng lên không che giấu được cái thất bại trong chiến dịch tranh cử của ông, đó là ông theo xu hướng cánh hữu hay cánh trung ?

Về mặt kinh tế, nhật báo công sản L'Humanité chú ý đến : « Kßng hß xe hß : Sarkozy cùng đi u khißn về phía trước ».

Theo tờ báo, thì trọng tâm hợp tác đoàn PSA sẽ là hàng loạt công nhân là minh họa cho thay đổi thông điệp của chính phủ và giới chức để giảm nguy cơ xuất khẩu của ngành công nghiệp này. Nhìn rộng hơn, Les Echos đưa tin trang nhất : « Các kế hoạch gây lo ngại làm cho

công ăn vi&c làm gi&m xu&ng».

T& báo kinh t& cho bi&t, sau công nghi&p xe h&i và ngân hàng, các lãnh v&c khác đang b& các k& ho&ch tái c& c&u đ&a. Các nghi&p đoàn s& t& ch&c các ho&t đ&ng ph&n đ&i k& ho&ch kh&c kh& vào ngày 13/12 t&i.

Nh&t báo cánh h&u Le Figaro quan tâm đ&n « Tây Ban Nha : ng&n tri&u cánh h&u », khi đ&ng Nhân Dân đ&t đ&c đa s& tuy&t đ&i t&i Qu&c h&i.

Đây là m&t th&t b&i n&ng n& cho đ&ng PSOE c&a ông Zapatero. Còn nh&t báo công giáo La Croix nói v& « Hy v&ng châu Phi c&a Đ&c giáo hoàng Benedicto th& 16 ». Trong chuy&n đi Bénin, Ngài đã tán đ&ng s&c s&ng c&a châu l&c này, và kêu g&i nên nhìn th&ng vào các khó khăn tr&c m&t.